

Dark Star, jako pierwsza konstrukcja Transrotora, został wykonany ze specjalnego kompozytu o nazwie PYTC. Uzbrojono go w ramię TR-800-S, zastępujące dotychczasowe ramiona Regi z serii RB. Testowany model dostarczono z fabrycznie zamontowaną wkładką MM o nazwie Ucello Reference. Dark Star jest najnowszym dodatkiem do linii gramofonów firmy Transrotor i jednocześnie jednym z najtańszych.

Gwiazda PYTC

Transrotor **DARK STAR**

O PYTC dowiedziałem się od właściciela firmy tyle, że to supernowoczesny kompozyt, bazujący na stabilizowanym węglem poliacetalu („PolYaceTal Carbon: polyacetal, carbostabilisiert”). Jest on stosunkowo lekki, charakteryzuje się przy tym lepszym tłumieniem drgań, kilkakrotnie szybciej traci energię niż zwykle stosowane materiały. Wygląda jak metal, podobnie się go obrabia, dlatego bez podniesienia gramofonu wydaje się, że zrobiony jest z bardzo masywnych elementów od anodowanych na czarno – wskazują na to np. ślady obróbki skrawaniem. Nominalnie Dark Star jest gramofonem bez zawieszenia (inaczej: z zawieszeniem sztywnym), masywnym. O ile jednak pierwsza część tego stwierdzenia nie budzi wątpliwości, to druga wymaga komentarza. Rozmiary podstawy, grubość talerza, a nawet średnica podpór wskazywałyby na dużą masę, jednak PYTC jest znacznie lżejszy nawet od aluminium.

Podstawa ma grubość 30 mm i kształt zbliżony do skrzyżowanych prostokątów. W jej czterech rogach mamy stopy utrzymujące pozornie całość nad podłożem, ale tak naprawdę Dark Star spoczywa na trzech stopach – dwóch z przodu oraz jednej z tyłu; ta ostatnia nie ma jednak wystającego nad chassis elementu, dlatego w pierwszej chwili jej nie widać. Dwa cylindry w tylnych rogach są jedynie optycznym dopełnieniem tych z przodu. Element w lewym tylnym rogu jest w istocie wolnostojącym, ciężkim silnikiem w osłonie z PYTC, wkładanym w wycięcie chassis – ważne, aby ustawić go możliwie najbliżej, ale tak, by nie dotykał gramofonu. Element z prawej jest podstawą dla ramienia i nie dotyka podłoża. Gramofon można bardzo łatwo wypoziomować, ponieważ przednie stopy mają od góry szerokie pokrętła podnoszące lub obniżające podstawę.

Dzięki niewielkiemu skokowi śrub i ich dużej średnicy regulacja jest bardzo dokładna.

Łożysko talerza zamocowano pośrodku chassis, z wykorzystaniem mosiężnej tulei oraz teflonowego łoża. Oś wykonano z hartowanej wysokowęglowej stali. Nie mamy tu typowego sublataerza, a jedynie szeroki, metalowy kołnier, na który nakłada się talerz. Ten ostatni wykonano z tego samego materiału co podstawę i ma on grubość 54 mm. Jego spód wyfrezowano tak, jak metalowe talerze Transrotora - mamy tam głębokie, koncentryczne żłobienia i głębszy frez pod gumowy pasek o okrągłym przekroju. Zmiany prędkości dokonuje się ręcznie, co nie jest zbyt wygodne. Płyta dociskana jest od góry aluminiowym blokiem, którego środek wypełniono białym winylem.

Wkładka Ucello Reference to model MM – selekcyjowana wersja Goldringa 1042 Reference.

Black Star ma bardzo nowoczesną, ładną stylistykę. Wbrew pozorom, oparty jest na trzech, a nie na czterech, stopach. Dwie widoczne z tyłu wcale nimi nie są – jedna nie dotyka podłoża, a druga to wolnostojący silnik.

Moment obrotowy przenoszony jest za pomocą paska gumowego o okrągłym przekroju. Zakłada się go na aluminiowy talerzyk na osi silnika. Prędkość obrotową zmienia się tu manualnie.

Cała konstrukcja wyraża następującą koncepcję: trzy punkty podparcia, wysoko położony środek ciężkości i gruby talerz. Zwykle dąży się do tego, aby środek ciężkości znajdował się możliwie nisko, ponieważ wówczas łatwiej kontrolować drgania, a główne łożysko pracuje w bardziej komfortowych warunkach, z mniejszym „biciem”. Transrotor konsekwentnie stosuje jednak właśnie takie rozwiązanie jak w Dark Starze, mając w tym najwyraźniej jakiś cel.

Drugą ważną cechą jest ramię. Dotychczas w podstawowych modelach niemiecka firma stosowała modyfikowane przez siebie ramiona Regi RB250 i RB300. Jak mówi pan Räke, osiem na dziesięć kupowanych ramion było do wyrzucenia (pierwszy krok modyfikacji polegał właśnie na... selekcji), ponieważ nie były proste. Dlatego też zdecydowano się na kupowanie ramion wprawdzie droższych, ale o mniejszym rozrzucie parametrów. Wybór padł na japońskie Jelco. W Dark Starze zamontowano modyfikowaną wersję modelu S-shape, o długości 9 cali, bez tłumienia olejem, którą nazwano TR-800-S. Ma ono zdejmowaną główkę i bardzo dokładną regulację przeciwwagi oraz atyskatingu. Jest dość lekkie, więc teoretycznie najlepsze byłyby wkładki o wysokiej podatności. Jednak w praktyce równie dobrze, jeśli nie lepiej, pracowały z nim wkładki o średniej i niskiej podatności, jak np. DL-103R i DL-103SA Denona. Możliwe jest ustawienie VTA, ponieważ ramię ściskane jest obejmą, co nie jest specjalnie wygodne. I prawdę mówiąc - niespecjalnie potrzebne. Ramię ustawione jest dla płyt 180 g, jednak zarówno cieńsze, jak i 200-gramowa reedycja boxu Genesis z ustawianym dla nich VTA zabrzmiały tylko nieznacznie lepiej.

Gramofon dostarczany jest z dedykowaną mu wkładką o nazwie Uccello Reference. Jest to tak naprawdę wykonywana dla Transrotora wersja wkładki Goldringa 1042 Reference, typu MM, ze szlifem typu Gyger-S o przedłużonym kontakcie, z naciskiem nieco poniżej średniej, tj. 1,75 g. Nie jest to jakiś specjalnie wyrafinowany model, ale, jak się za chwilę okaże, znakomicie współpracuje z pozostałymi elementami układu. Ustawienie wszystkiego zajmuje mniej niż dziesięć minut i jest bardzo stabilne, tj. korekty po pewnym czasie są niewielkie.

Choć Black Star ma duży talerz, to spoczywa na szcztątkowym subtalerzu. Zintegrowano z nim oś, na którą nakłada się płytę.

Główne łożysko składa się z osi z hartowanej stali o dużej zawartości węgla oraz teflonowego łoża.

Ramię TR-800S to Jelco S-shape, bardzo dobra japońska konstrukcja. Jego główka jest odkręcana, więc można eksperymentować z główkami innych producentów.

R
E
K
L
A
M
A

AUDIO

październik 2009

BRZMIENIE

Charakter *Dark Star* jest wyraźnie określony i każdy meloman będzie mógł już po kilku płytach podjąć decyzję. Jeśli miałbym to porównać z brzmieniem kolumn, to przychodzi na myśl brytyjskie marki Spondor i Harbeth. Nie chodzi o małe monitory, bo nie mówimy o podobnym ograniczeniu pasma, a o podobnie kształtowany balans tonalny – o lekką przewagę średnicy. Nie ma wątpliwości, że głosy ludzkie i elementy im w tym zakresie towarzyszące, są duże, nieco ciepłe i bardzo namacalne. Wprawdzie źródła pozorne nie są agresywnie wypychane do przodu, lecz wszystko wydaje się bardziej obecne. Niezależnie od jakości tłoczenia, głosy są ładne, pełne, wiarygodne w swojej bezpośredniości. Poza tym *Dark Star* gra spokojnie, z wyczuciem i swoistą skromnością - nie stara się błyszczeć tam, gdzie trzeba czegoś więcej niż jest w stanie rzetelnie zaoferować. W pewnej mierze to funkcja wkładki *Uccello Reference*, jednak nie tylko. Jej zmiana na droższe modele MC nieco pomogła to tu, to tam, przede wszystkim w dziedzinie rozdzielczości, ale ogólny charakter brzmienia pozostał podobny.

Skrajne pasma są zaokrąglone i zmiękzone. Nie można mówić o deficycie basu, bo jest on ładnie nasycony i ubarwiony, lecz jego definicja, a zwłaszcza energetyczność, chęć do „pompowania” powietrza, są raczej średnie. I Dave Gahan z syntetycznymi, niskimi zejściami, i cudowne bluesowe utwory z kontrabasem w roli głównej z samplera firmy Meyer, a także zwykle słabo kontrolowane pomruki z singla 45 rpm Alison Moyet – wszystko brzmiało po prostu przyjemnie, ale bez ambicji do audiofilskich definicji i bez komercyjnego lupnięcia. Najwyższe tony są wycofane, nie na tyle, żeby charakterystykę i dźwięk zaciemnić, ale aby w dużym stopniu ujednolicić większość płyt a także zmniejszyć trzaski i szумы przesuwu. To dobra wiadomość dla wszystkich, którzy są na tym punkcie czuli, dla słuchających poprzez słuchawki oraz dla miłośników klasyki. To właśnie oni są „molestowani” w cichych partiach nagłymi zakłóceniami.

Dynamika nie jest wyjątkowa i takie gramofony tej firmy, jak *Zet 1* czy *Fat Bob*, potrafią w tej dziedzinie znacznie więcej. A jednak szybko można się przekonać, że jest to po prostu dźwięk skrojony pod konkretnego odbiorcę i że może być wyborem przemyślanym i świadomym. Próba modyfikacji tych założeń poprzez żonglowanie wkładkami, przedwzmacniaczami gramofonowymi, podstawami pod urządzenie, matami pod płytę itp. przynosi efekty, ponieważ dźwięk do pewnego stopnia się zmienia, jednak w większości przypadków jest to zmiana... na gorsze. Zamontowanie przejrzystej wkładki *Dynavectora* czy mięsistej, dynamicznej *Micro Benza* poprawiło niektóre elementy, a jednocześnie zrujnowało

Black Star jest prosty do złożenia, bo to tylko podstawa, na którą nakłada się talerz.

koherencję brzmienia. Po prostu te rzeczy przykuwały uwagę swoją „lepszością” i wskazywały na pozostałe elementy jako na te „gorsze”. Dlatego też chciałbym podkreślić: to skończony, zamknięty system. Zalety tego są oczywiste, już je wymieniałem, choć dla części słuchających fakt, że nie powinni w tym grzebać, modyfikować czy „apgrejdować”, będzie sporą wadą. Jeśli jednak chcemy po prostu posłuchać muzyki na dobrym poziomie, bez potrzeby wymiany czegokolwiek, wówczas może to być strzał w dziesiątkę. *Dark Star* można usprawnić jedynie w dwojaki sposób – poprzez wymianę wkładki na Denona *DL-103SA* oraz zakupienie maty pod płytę (którą Thorens dołącza do swojego gramofonu *TD 160HD*). Przy tej ostatniej trzeba będzie podnieść ramię o 1 mm, ale nie jest to specjalnie trudne. Jeśli chodzi o preampy, to odradzałbym lampę, a szukałbym raczej neutralnego, beznamiętnego urządzenia, które niczego nie będzie na siłę zmieniać.

Choć ramię TR-800S wygląda jak unipivot, jest to klasyczne zawieszenie kardanowe – ale bez zewnętrznej obejm, zamknięte w tulei.

Stopy gramofonu – podstawa jest w nich mocowana na sztywno. Poziom reguluje się poprzez kręcenie górną częścią stopy.

DARK STAR

Cena [zł] (z TR-800-S + Uccello Reference) 10 000
 Dystrybutor NAUTILUS HI-END
www.nautilus.net.pl

Wykonanie

Perfekcyjna obróbka i wykończenie, nowatorski materiał podstawy i talerza, nowoczesny wygląd.

Funkcjonalność

Ręczna zmiana prędkości obrotowej, świetne poziomowanie, łatwe i powtarzalne nastawy.

Brzmienie

Ciepłe, organiczne, z umiarkowaną rozdzielczością i dynamiką.